

PATRAȘCU Octavian, inspector școlar

Inspectoratul Școlar Județean Galați

Galați

Depoziție înscrisă în nume personal

1. *Care dintre cele două opțiuni dezbătute (masteratul didactic sau modulul psihopedagogic I+II) credeți că va crește calitatea în sistemul de învățământ? Doriți să propuneți o altă opțiune?*

Masteratul didactic

2. *Justificați răspunsul la întrebarea Care dintre cele două opțiuni dezbătute credeți că va crește calitatea în sistemul de învățământ? Doriți să propuneți o altă opțiune?*

Consider ca profesionalizarea personalului didactic prin formare inițială prin masterat didactic are șanse mult mai mari să ducă la o creștere mai substanțială a calității resursei umane din învățământul preuniversitar, a educației oferite de instituțiile de învățământ și a întregului sistem.

Experiența practică din ultimii ani a dovedit că sistemul de formare inițială prin modulele psihopedagogice oferite de DPPD-uri are limite considerabile și deficiențe semnificative în ceea ce privește pregătirea absolvenților pentru cerințele și provocările reale ale profesiei didactice:

- Timpul de practică pedagogică pe durata parcurgerii modulului psihopedagogic este foarte redus, insuficient pentru formarea competențelor necesare practicării profesiei didactice.
- Unitățile școlare unde se realizează practica pedagogică (de regulă „școli bune”!) nu sunt întotdeauna reprezentative pentru varietatea de contexte pedagogice/de învățare în care vor funcționa ulterior absolvenții.
- Pentru profesorii care asigură îndrumarea practicii pedagogice la clasă („mentorii” de practică pedagogică) nu există un sistem de formare specifică care este absolut necesară. În unele cazuri și selecția acestora de către universități se face pe criterii care lasă de dorit.
- Absolvenții înșiși, odată ajunși în sistem, constată că realitatea profesiei didactice este foarte diferită de cea în care și-au realizat formarea inițială (practica pedagogică) și se plîng că sunt / se simt foarte puțin pregătiți pentru realitatea activității la clasă.

Toate acestea arată fără posibilitate de tăgadă că formarea inițială prin modulele psihopedagogice oferite de DPPD-uri nu constituie soluția optimă pentru profesionalizarea personalului didactic.

Consider că formarea inițială pentru profesia didactică prin „Masterat didactic (2 ani) + stagiatură (1 an) sub îndrumarea unui mentor de stagiatură (cu formare specifică) + (examen de) definitivare în învățământ” constituie în acest moment opțiunea de elecție pentru profesionalizarea resursei umane din sistemul de învățământ preuniversitar, deoarece:

- Printr-o bună normare și organizare, poate diminua semnificativ multe dintre deficiențele sistemului actual de formare inițială și poate produce absolvenți mai bine pregătiți să ofere o educație de calitate.

- Oferă absolvenților de studii de licență de la bun început posibilitatea unei opțiuni ferme și asumate pentru profesia didactică.
- Oferă aspirantului la cariera didactică mult mai mult timp (3 ani) pentru pregătirea specifică și achiziționarea competențelor profesionale necesare. În sistemul actual, modulul psihopedagogic este parcurs de studenți pe durata studiilor pentru licență, timpul alocat acestui modul fiind foarte limitat și insuficient pentru achiziționarea competențelor din standardul profesional în vigoare.
- Oferă mult mai mult timp de practică la clasă (timpul de practică pedagogică pe durata studiilor de masterat + 1 an de practică la clasă în stagiatură, sub îndrumarea mentorului de stagiatură) – care este esențial în devenirea unui cadru didactic.
- Are incorporat un mecanism eficient de asigurare a calității prin aceea că asigură – prin selecția la includerea în programul de masterat didactic, prin activitatea sub coordonarea mentorului de inserție profesională / stagiatură, prin recomandarea mentorului pentru examenul de definitivare și prin rezultatul obținut la acest examen – un filtru necesar pentru intrarea în sistem a unei resurse umane profesionalizate și cu o pregătire adecvată nevoilor sistemului de a oferi o educație de calitate.

Prin urmare, opțiunea „Masterat didactic (2 ani) + stagiatură (1 an) sub îndrumarea unui mentor de stagiatură (cu formare specifică) + (examen de) definitivare în învățământ” poate să asigure un nivel mai ridicat de profesionalizare a resursei umane la intrarea în sistem și, pe cale de consecință, un nivel mai ridicat de calitate a educației oferite de sistem tuturor beneficiarilor.

3. Care sunt avantajele și riscurile opțiunii recomandate de dumneavoastră? Ce soluții/metode propuneți pentru gestionarea acestora?

Pe lângă cele menționate mai sus, trebuie menționate și următoarele avantaje:

- Există legislație care fundamentează această opțiune. Pe lângă legislația menționată în bibliografie, este încă în vigoare (dar neaplicată!) Metodologia privind constituirea corpului profesorilor mentori pentru coordonarea efectuării stagiului practic în vederea ocupării unei funcții didactice, aprobată prin OMECTS nr. 5485/29.09.2011, care, cu unele ajustări necesare, poate susține această opțiune.
- Această opțiune asigură o garanție sporită pentru un nivel mult mai ridicat de profesionalizare a personalului didactic la intrarea în sistem.
- În acest moment există la nivelul fiecărui inspectorat școlar județean, un Registru al profesorilor mentori care conține un corp de profesori mentori de stagiatură / inserție profesională, selectați pentru această funcție (o parte dintre ei și formați prin proiectul „De la debut la succes”), specialiști care, cu o formare adecvată, pot realiza punerea în practică a acestei opțiuni.
- Printr-o decizie administrativă, postul de inspector școlar pentru mentorat din cadrul inspectoratelor școlare județene a fost desființat în anul 2013. Acest post poate fi reînființat în ISJ/ISMB, inspectorul școlar pentru mentorat urmînd a gestiona următoarele activități:
  - o Cooperarea inspectoratelor școlare cu ofertanții de masterat didactic,

- o Organizarea și realizarea stagiului practic de către absolvenți,
- o Pregătirea absolvenților pentru definitivarea în învățământ,
- o Intrarea absolvenților cu examen de definitivat în sistem.

Lista riscurilor potențiale pe care pe presupune opțiunea propusă este semnificativ mai mică decât lista avantajelor și conține:

- Este posibil ca numărul absolvenților de studii de licență care optează pentru înscrierea la masteratul didactic să fie redus.

SOLUȚII propuse:

- o Popularizarea intensă opțiunii de masterat didactic cu prezentarea avantajelor acesteia
  - o Stimularea motivării pentru intrarea în sistem prin măsuri financiare și/sau sociale
  - o Întărirea prestigiului social al profesiei didactice
- Este posibil ca o parte dintre absolvenții de studii de licență care optează pentru înscrierea la masteratul didactic să aibă o calitate profesională mai scăzută.

SOLUȚIE propusă:

- o Stabilirea unei condiții de medie minimă (generală / la licență) pentru accesul la programul de masterat didactic.
- În condițiile trendului actual de scădere a populației școlare, este posibil ca sistemul de învățământ preuniversitar să nu poată oferi în fiecare an suficiente posturi pentru efectuarea stagiului de practică pentru toate disciplinele sau pentru toți absolvenții programelor de masterat didactic.

. SOLUȚII propuse:

- o Stabilirea și normarea, prin metodologie și alte acte normative, ca o parte (?%) din stagiul de practică al absolventului de masterat didactic să se poată face ca profesor asistent al profesorului mentor de inserție profesională (e.g. prin lucru în sistem team-teaching).
- o Oferirea, în programele de masterat didactic, de locuri limitate numeric pe discipline, în funcție de prognozele pe termen mediu privind nevoile sistemului de învățământ preuniversitar.
- o Flexibilizarea Centralizatorului privind disciplinele de învățământ, domeniile și specializările pentru încadrarea personalului didactic din învățământul preuniversitar, astfel încât stagiul de practică să se poată realiza la discipline înrudite și/sau la alte discipline (e.g. din aceeași arie curriculară) decât specializarea prin licență a absolventului de masterat didactic.

4. *Ce elemente ar trebui să aibă în vedere entitățile responsabile de organizarea masteratului didactic/modulului psihopedagogic (obiective, mod de funcționare ș.a.)? Ce soluții propuneți pentru gestionarea părților interesate care vor fi afectate de punerea în practică a opțiunii recomandate de dumneavoastră?*

Pentru organizarea întregului sistem de formare inițială și de profesionalizare prin Masterat didactic (2 ani) + stagiatură (1 an) sub îndrumarea unui mentor de stagiatură + (examen de) definitivare în învățământ consider că trebuie avute în vedere următoarele elemente:

1. Organizarea programului de studii de masterat didactic de 2 ani cu includerea (eventual doar în anul II), a unui modul de practică pedagogică similar celui care se realizează în prezent în cadrul modulului psihopedagogic. Această activitate de practică la clasă ar oferi absolvenților masteratului un fundament practic util și necesar pentru realizarea stagiului de practică de 1 an de dinaintea examenului de definitivare.

2. Legătura și colaborarea constantă a furnizorilor de programe de mentorat didactic cu direcțiile cu atribuții în învățământul preuniversitar din Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice, cu inspectoratele școlare și cu mentorii de inserție profesională pentru adaptarea programelor de masterat didactic la nevoile reale ale sistemului de învățământ preuniversitar.

3. La prima vedere, această modificare a modalității de formare inițială / profesionalizare a personalului didactic prin masterat didactic + stagiul de practică pare că va afecta în primul rând DPPD-urile. Adoptarea acestei opțiuni însă poate să nu aibă efecte importante, deoarece DPPD-urile, alături de facultățile de Științe ale Educației, prin calificarea resursei umane de care dispun, sunt cele mai potrivite instituții care pot să ofere programe de masterat didactic. Este adevărat că aceasta va impune necesitatea unor revizuri și modernizări ale viziunii și misiunii instituționale și obligația elaborării de noi programe de studiu și a flexibilizării ofertei educaționale a instituției, dar am convingerea că acest lucru este posibil pentru aproape fiecare dintre aceste instituții.

4. În ceea ce privește inspectoratele școlare, adoptarea acestei opțiuni le-ar aduce în plus ca obiect de activitate gestionarea stagiului de practică al debutanților / absolvenților de masterat didactic. Soluționarea acestui aspect se poate găsi în reînființarea postului de inspector școlar pentru mentorat în cadrul fiecărui inspectorat școlar județean, în activarea Registrului profesorilor mentori existent și completarea acestuia unde este necesar și în cooperarea eficientă cu furnizorii de programe de masterat didactic.

5. Formarea mentorilor de inserție profesională / stagiatură va trebui organizată și realizată în mod profesionist, ceea ce face necesară identificarea unor furnizori de formare și elaborarea unui program de formare în acest scop. Există în țară expertiză și experiență în acest domeniu. Trebuie doar identificate sursele de finanțare.

5. Ce așteptări și recomandări aveți privind colaborarea dintre părțile co-interesate?

Este imperios necesară legătura și colaborarea constantă și normată prin acte normative a furnizorilor de programe de mentorat didactic cu direcțiile cu atribuții în învățământul preuniversitar din Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice, cu inspectoratele școlare și cu mentorii de inserție profesională pentru adaptarea programelor de masterat didactic la nevoile reale ale sistemului de învățământ preuniversitar. În momentul de față această legătură / colaborare este cvasi-inexistentă sau, acolo unde există, nu funcționează în mod sistematic și organizat.

Cooperarea va avea în vedere următoarele aspecte:

- a. Adaptarea programelor de masterat didactic la nevoile reale ale sistemului de învățământ preuniversitar.
- b. Modelarea unor aspecte ale programului de masterat didactic în conformitate cu standardul profesional pentru profesia didactică și în funcție de condițiile specifice de lucru din școală.
- c. Stabilirea de comun acord a reperelor de realizare a modulului de practică pedagogică din cadrul programului de masterat didactic.
- d. Oferirea, la solicitare, de consiliere pentru desfășurarea stagiului de practică de 1 an.
- e. Colaborarea în vederea organizării examenului de definitivare în învățământ și a celorlalte examene profesionale.

6. *Ce opțiuni ulterioare vedeți pentru evoluția în cariera de profesor (e.g. doctorat didactic) pentru a face această carieră mai atractivă și a crește calitatea intrărilor în sistem?*

Ca opțiuni pentru evoluția în cariera didactică care ar face această carieră mai atractivă pentru a crește calitatea intrărilor în sistem poate fi avut în vedere următorul parcurs de avansare în carieră:

- Definitivare în învățământ – după efectuarea stagiului de 1 an.
- Gradul didactic II – după 3 ani de la obținerea definitivării în învățământ.
- Gradul didactic I – după 4-5 ani de la obținerea gradului didactic II.
- Gradul didactic Profesor emerit – după 5-7 ani de la obținerea gradului didactic I. Acordarea acestui grad didactic se va putea face de către furnizorii de masterat didactic și / sau facultățile de Științe ale Educației. Modalitatea de organizare a obținerii acestui grad didactic, diferită de cea prevăzută de reglementările în vigoare, va putea fi discutată după acceptarea acestei propuneri.

Ca opțiune suplimentară, se va putea institui Doctoratul didactic, care se va putea obține oricând după obținerea gradului didactic II (această limitare este impusă de nevoia de a se asigura că există un nivel acceptabil de maturitate profesională în profesia didactică a candidaților). Acest program de studii va putea fi oferit de furnizorii de programe de masterat didactic care au dreptul de a oferi programe doctorale. Cadrelor didactice care vor obține titlul de doctor în didactică, acesta le va fi echivalat de drept cu gradul didactic Profesor emerit. În plus, aceste cadre didactice vor beneficia și de celelalte drepturi conferite de deținerea titlului de doctor.

ALTE OPȚIUNI pentru evoluția în carieră:

Calitatea de membru al Comisiei Naționale de Specialitate a ministerului educației reprezintă o confirmare a calității și performanței profesionale deosebite și se va putea obține cel mai devreme după obținerea gradului didactic I.

Calitatea de profesor mentor de inserție profesională / stagiatură este un pas distinct în avansarea în carieră și se va putea obține cel mai devreme după obținerea gradului didactic I.

Calitatea de membru al Consiliului consultativ pe disciplină / al ISJ reprezintă o confirmare a calității și performanței profesionale și se va putea obține cel mai devreme după obținerea gradului didactic II.

Calitatea de metodist al inspectoratului școlar județean este un alt pas distinct în avansarea în carieră și se va putea obține cel mai devreme după obținerea gradului didactic II.